

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Warszawa, dnia 24. 02. 2012 r.

Szef
Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego

gen. bryg. Krzysztof Bondaryk

P - 1184 /2012/574/PB

Senat Rzeczypospolitej Polskiej
Przewodniczący Komisji Ustawodawczej
Pan Piotr Zientarski

Odpowiadając na pismo Pana Przewodniczącego z dnia 27 stycznia 2012 r. o numerze BPS/KU-034/44/1/12, zawierającym prośbę o sporządzenie opinii w przedmiocie rozwiązań zawartych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (druk nr 44) oraz ocenę skutków finansowych jego wejścia w życie, uprzejmie informuję, co następuje:

Wskazać należy, iż przedmiotowy projekt uwzględnia moje stanowisko przedłożone Panu Przewodniczącemu pismem z dnia 9 czerwca 2011 r. o numerze P-3209/2011/3119/PB, stanowiącym odpowiedź na pismo Wysokiej Komisji z dnia 2 czerwca 2011 r. o numerze BPS/KU-034/426/1/11, w którym poinformowany zostałem o wszczęciu przez Senat RP procedury zmierzającej do wykonania postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 listopada 2010 r. (S 4/10). Wskazywałem wówczas, iż art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o ABW oraz AW określa właściwość przedmiotową Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w odniesieniu do zakresu przestępstw których rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie oraz ściganie sprawców, pozostaje we właściwości Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Ustawodawca tworząc przedmiotową normę prawną posłużył się generalnymi nazwami określonych typów przestępstw, znajdujących odzwierciedlenie w ustawach zawierających przepisy karne, a zwłaszcza Kodeksie karnym. Ustawodawca pozostawił swoisty luz decyzyjny zwłaszcza w zakresie dookreślenia zakresu przedmiotowego dwóch z wymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o ABW grup przestępstw, tj. tzw. innych przestępstw godzących w bezpieczeństwo państwa oraz przestępstw godzących w podstawy ekonomiczne państwa. Na ten aspekt zwrócił właśnie uwagę Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu sygnalizacyjnym z dnia 15 listopada 2010 r. (sygn. akt S4/10).

W pełni popieram zaproponowany przez Komisję projekt zmiany art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o ABW oraz AW, polegający na dookreśleniu zawartych tam pojęć, takich jak m.in. przestępstw godzących w podstawy ekonomiczne państwa, poprzez bezpośrednie wskazanie obok rodzaju danego przestępstwa także bezpośredniego odniesienia do ustawy, w której zostało ono stypizowane, a w przypadku Kodeksu karnego do jednostki redakcyjnej typizującej dany czyn zabroniony. W mojej opinii, taki zabieg legislacyjny dokona konkretyzacji właściwości Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego przekładając się na całość aspektów działalności Agencji, nie tylko zasad stosowania kontroli operacyjnej ale na wszystkie rodzaje czynności wykonywanych przez ABW, zwiększając jednocześnie funkcję gwarancyjną prawa, czyniąc zadość określonej w art. 2 Konstytucji zasadzie demokratycznego państwa prawnego, i odnoszącej się do niej zasadzie przyzwoitej legislacji.

Dokonane w ten sposób dookreślenie właściwości przedmiotowej Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego umożliwi jasne i precyzyjne wyznaczenie granicy działalności Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego jako centralnego organu administracji, zapewniając spójność systemu prawnego oraz zwiększając standard gwarancji i ochrony konstytucyjnych praw i wolności obywatelskich, do czego zobowiązał Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu sygnalizacyjnym z dnia 15 listopada 2010 r. (sygn. S 4/10). Wydaje mi się, iż przedmiotowe elementy powinny stanowić część uzasadnienia do przedmiotowej ustawy.

Jednocześnie chciałbym zasugerować zasadność rozszerzenia, zawartego w art. 5 w pkt 2 w lit. d projektu, katalogu przestępstw, o przywołanie art. 135 § 2 Kodeksu karnego. W mojej opinii, we właściwości ABW powinno bowiem pozostawać rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw publicznego znieważenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Przedmiotowy przepis bezpośrednio przydaje ochronę bezpieczeństwu Rzeczypospolitej Polskiej, którego gwarantem jest Prezydent jako najwyższy przedstawiciel Rzeczypospolitej Polskiej. Bezpieczeństwo Rzeczypospolitej Polskiej stanowi więc w wypadku tego przepisu tzw. główny przedmiot ochrony i jako taki powinno pozostawać we właściwości ABW. Wobec powyższego proponujemy nadanie następującego brzmienia art. 5 pkt 2 lit. d:

„d) godzących w bezpieczeństwo państwa, określonych w art. 117, art. 118, art. 118a, art. 119, art. 120, art. 126a, art. 126b, art. 127, art. 128, art. 129, art. 134, art. 135, art. 136 § 1 i 2, art. 138, art. 231 § 1, art. 255 § 2, art. 256, art. 258 § 1 i 3, art. 267-269b Kodeksu karnego.”.

W mojej opinii, zasadnym, jest również rozszerzenie projektowanego art. 5 pkt 2 lit. e, zawierającego katalog pozostających we właściwości ABW, przestępstw godzących w podstawy ekonomiczne państwa o:

- a) art. 287 § 1 KK. Czyn określony w przedmiotowym art. 287 KK nazywany jest w doktrynie tzw. oszustwem komputerowym i polega na nieuprawnionym wpływaniu na automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie danych informatycznych, a także

zmienianiu, usuwaniu bądź wprowadzaniu takich danych – dokonywanym w obydwu przypadkach w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub wyrządzenia szkody. Co należy podkreślić, czyn ten ścigany jest z urzędu oraz zagrożony karą pozbawienia wolności do lat 5. Należy przy tym zaznaczyć, że przestępstwa ścigane z art. 287 KK mogą przybierać skalę godzącą nie tylko w bezpieczeństwo wewnętrzne, ale także porządek konstytucyjny państwa – np. w sytuacji masowego zaburzenia operacji bankowych, czy działania giełdy, które to sytuacje nie zawsze będą poddawać się subsumcji pod art. 269 KK. Podkreślić należy, iż do zadań Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a zwłaszcza funkcjonującego w jego ramach zespołu reagowania na incydenty komputerowe CERT.GOV.PL należy podejmowanie działań w tych wszystkich przypadkach, gdzie bezprawne naruszenie poufności, dostępności oraz integralności danych informatycznych lub niezakłóconego funkcjonowania systemów teleinformatycznych, następuje w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub wyrządzenia szkody. W tym kontekście art. 287 KK stanowi istotny środek walki z przestępczością, który powinien być dostępny także dla Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, będącego jedną z instytucji wiodących w zakresie bezpieczeństwa teleinformatycznego w kraju,

- b) art. 171 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe, tj. przepisu penalizującego prowadzenie działalności bankowej bez zezwolenia. Moim zdaniem, prowadzenie takiej działalności jako naruszające prawa obywateli do ochrony przed podmiotami prowadzącymi działalność bankową poza sformalizowaną kontrolą i systemem zabezpieczeń ustawowych oraz interesy samych banków jako instytucji zaufania publicznego oraz narażające Skarb Państwa na straty lub szkody majątkowe, wymaga zaliczenia do przestępstw godzących w podstawy ekonomiczne państwa.

W związku z faktem zmiany stanu prawnego jaki nastąpił pomiędzy rozpoczęciem procedury legislacyjnej a przekazaniem projektu do uzgodnień, zwracam uwagę, iż art. 585 Kodeksu spółek handlowych oraz art. 224 i 224a ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66, z późn. zm.⁴⁾) utraciły moc prawną z dniem 13 lipca 2011 r., na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2011 r. Nr 133, poz. 767).

Podsumowując proponujemy nadanie art. 5 w pkt 2 lit. e projektu następującego brzmienia:

„e) godzących w podstawy ekonomiczne państwa, poprzez narażenie na straty w mieniu Skarbu Państwa lub wyrządzenie szkody majątkowej w mieniu Skarbu Państwa, co najmniej w wysokości określonej w art. 115 § 6 Kodeksu karnego, określonych w:

- art. 297, art. 299, art. 300, art. 305, art. 310, art. 311, art. 312, art. 314, art. 315, art. 271 § 1 i 3, art. 286, art. 287 § 1, art. 296, art. 296a Kodeksu karnego,

- art. 171 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,
- art. 178-183 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211 poz. 1384, z 2009 r. Nr 165, poz. 1316 oraz z 2010 r. Nr 182, poz. 1228),
- art. 100 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 185 poz. 1439, z 2010 r. Nr 167, poz. 1129),
- art. 287 i art. 288 ustawy z dnia z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146 poz. 1546, z późn. zm.),
- art. 35-37 ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2010 Nr 46, poz. 276, z 2009 r. Nr 166, poz. 1317 i Nr 201, poz. 1540 oraz z 2010 r. Nr 182, poz. 1228),
- art. 54-96 Kodeksu karnego skarbowego,”.

Wskazać należy, iż w opinii Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego wejście w życie projektowanego aktu prawnego, nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

→ prokur
L. Borkowicz

Do wiadomości:

Minister Spraw Wewnętrznych (KPRM)

Pan Jacek Cichocki